

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2024/2025

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Michel Foucault – filozof XXI wieku Michel Foucault – philosopher of the 21st century
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	Dr hab. Paweł Bytniewski, prof. UMCS
3	Język wykładowy	polski
4	Strona WWW	
5	Semestr	zimowy
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Wykład 30 h, 1 ECTS Konsultacje i zaliczenie 3 h, 0,1 ECTS Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 33 h, Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1,1 ECTS Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 30 h Przygotowanie się do zaliczenia (w tym pisanie pracy) 27 h Łączna liczba godzin niekontaktowych 57 h Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1,9 ECTS Sumaryczna liczba punktów ECTS 3
7	Wymagania wstępne	brak
8	Opis zajęć	Kultura nowoczesności narzuca jej uczestnikom a zwłaszcza jej intelektualistom imperatyw szczególnego rodzaju. To obowiązek bycia współczesnym, a więc rozumienia i uczestniczenia intelektualnego w aktualnych problemach współczesności, doświadczania jej w możliwie szerokim zakresie i praktycznej partycypacji w jej przemianach. Jeśli tak rozumieć pozycję filozofa we współczesności to nikt bardziej niż Michel Foucault nie zasłużył sobie na miano bycia współczesnym. Choć więc w tym roku mija 40 lat od jego śmierci, wpływy jego myśli na kulturę intelektualną naszych czasów nie słabną. Można zatem jego myśl potraktować jako reakcje na problemy, jakie stawia współczesność obecnym w niej istotom ludzkim. Pierwszym jest problem statusu nauk humanistycznych w sytuacji kulturowej, w której przestają być one odzwierciedleniem realiów społecznych, ale stają się aktywnym w nich uczestnikiem. Drugim jest pytanie o nowoczesne, nieznanie wcześniej, formy władzy, w jakich uczestniczymy jako jej podmioty i obiekty zabiegów politycznych. Wreszcie trzecie zagadnienie to pytanie o autopoietyczne zdolności współczesnych w zakresie kształtowania własnej podmiotowości.
9	Zakres tematów	<ol style="list-style-type: none">1. Biografia – Żywoty Michela Foucaulta.2. Sobąpisanie – M. Foucaulta koncepcje wypowiedzi filozoficznej.3. Od psychologii egzystencjalnej do historii szaleństwa.4. Klinika, miejsce narodzin nowoczesnego kształtu podmiotowości.5. Słowa i rzeczy – co w nas mówią słowa?6. Kim jest autor? Literatura i filozofia.7. Kim jest intelektualista?8. Dyskurs – jak to, czego nie mówimy ogranicza wypowiedź.

		<p>9. Władza/wiedza. Jak jesteśmy rządzeni i jak możemy sobą rozporządzać.</p> <p>10. Troska o siebie.</p> <p>11. W stronę hermeneutyki jaźni – bycie sobą jako zmienna historyczna.</p> <p>12. Podmiot wyznania.</p> <p>13. Podmiotowość a seksualność.</p> <p>14. Mówienie prawdy – parrezja.</p> <p>15. Ostatni Foucault.</p>
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	<p>Literatura obowiązkowa obejmuje wybrane przez studenta fragmenty książek autorstwa M. Foucaulta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu</i>, wstęp M. Czerwiński, przeł. H. Keszyccka, PIW, Warszawa 1987. 2. <i>Narodziny kliniki</i>, przeł. P. Pieniążek, Wydawnictwo KR, Warszawa 1999. 3. <i>Powiedziane, napisane. Szaleństwo i literatura</i>, wyb. i oprac. T. Komendant, przeł. B. Banasiak, T. Komendant [et al.], posł. M. P. Markowski, Fundacja Aletheia, Warszawa 1999. 4. <i>Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych</i>, przeł. T. Komendant [et al.] Wydawnictwo słowo/ obraz terytoria, Gdańsk 2006. 5. <i>Porządek dyskursu. Wykład inauguracyjny wygłoszony w College de France 2 grudnia 1970</i>, przeł. M. Kozłowski, Wydawnictwo słowo/ obraz terytoria, Gdańsk 2002. 6. <i>Nadzorować i karać. Narodziny więzienia</i>. Przeł. T. Komendant. Wyd. Aletheia Warszawa 1993. 7. <i>Hermeneutyka podmiotu</i>. Przeł. M. Herer Wyd. PWN Warszawa 2012. 8. <i>Historia seksualności</i>, przeł. B. Banasiak, T. Komendant i K. Matuszewski, Wydawnictwo słowo/ obraz terytoria, Gdańsk 2010. 9. <i>Fearless Speech</i>, ed. J. Pearson, Semiotext(e), Los Angeles 2001. 10. <i>Kim pan jest, profesorze Foucault?</i>Wyd. Libron Kraków 2013. 11. <i>Nie dla kompromisów! Krytyka, estetyka, solidarność</i>. Wyd. Ostrogi Kraków 2021. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eribon D., <i>Michel Foucault. Biografia</i>, przeł. J. Levin, Wydawnictwo KR, Warszawa 2005. 2. Macey D., <i>The Lives of Michel Foucault, A Biography</i>, Vintage Books, New York 1993. 3. <i>Polemics, Politics, and Problematizations: An interview with Michel Foucault</i> [w:] <i>The Foucault Reader</i>, ed. P. Rabinow, Penguin Books, London 1991, s. 381-390. 4. Bytniewski P., <i>Dyskursy wiedzy. Michela Foucaulta archeologie nauk humanistycznych</i>, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2013. 5. <i>The Cambridge Companion to Foucault</i>, ed. G. Gutting, Cambridge University Press, Cambridge, New York 1999 (2nd ed. 2005). 6. <i>The Columbia History of Twentieth-Century French Thought</i>, ed. L.D. Kritzman, Columbia University Press, New York 2006. 7. <i>The Cambridge Foucault Lexicon</i> ed. J. Lawlor, J. Nale. Cambridge Univ. Press 2014.
11	Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych	<p>Wiedza:</p> <p>W1 Student w zaawansowanym lub pogłębionym (w zależności od poziomu kształcenia) stopniu zna i rozumie kategorie i pojęcia filozoficzne związane z twórczością Michela Foucaulta</p>

	(w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)	(filozofia I st. K_W02, filozofia II st. K_W03 i K_W05, kreatywność społeczna I st. K_W02) Umiejętności: U1 Student potrafi samodzielnie analizować teksty z zakresu filozofii (filozofia I st. K_U02 filozofia II st. K_U01), a także rozpoznawać i krytycznie analizować uwarunkowania idei, kontekstów, problemów, dylematów współczesnej cywilizacji związanych z nowoczesnością. (kreatywność społ. I st. K_U02). U2 Student potrafi merytorycznie argumentować oraz oceniać kontrargumenty pojawiające się w dyskusji dotyczącej problematyki podejmowanej przez Foucaulta (filozofia I st. K_U06, filozofia II st. K_U06, kreatywność społ. I st. K_U04) Kompetencje społeczne: K1 Student jest gotów do świadomego uczestniczenia w debatach i polemikach dotyczących nowoczesności oraz związanych z wartościami współczesnych dylematów cywilizacji, a także do krytycznej oceny zdobytej wiedzy. (filozofia I st. K_K03, filozofia II st. K_K03, kreatywność społ. K_K03 i K_K04)
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	W1, ocena stopnia znajomości analizowanych tekstów, ocena aktywności w trakcie zajęć, umiejętności problematyzowania literatury U1, ocena wykonywanych w trakcie zajęć zadań, ocena aktywności w trakcie zajęć, udział w dyskusji K1, ocena aktywności w trakcie zajęć
13	Metody dydaktyczne	wykład problemowy i konwersatoryjny, dyskusja, analiza tekstu
14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	1) ocena bieżąca udziału w zajęciach 2) uczestnictwo w zajęciach